

Wrocław, 5 października 2020 roku

WK.WR.40.43.2020.435

**Pan
Jakub Bronowicki
Wójt Gminy Wisznia Mała**

**ul. Wrocławska 9
55-114 Wisznia Mała**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2137) przeprowadziła, w okresie od 26 czerwca do 21 września 2020 r. kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Wisznia Mała (zwanej w dalszej części wystąpienia Gminą). Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym 21 września 2020 r., którego jeden egzemplarz przekazano Panu Wójtowi.

W okresie od 27 lipca do 17 sierpnia 2020 r. została przeprowadzona kontrola gospodarki finansowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej. W wyniku tej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości stanowiących podstawę do sformułowania wniosków pokontrolnych, dlatego Izba odstąpiła od kierowania wystąpienia pokontrolnego.

Stwierdzone w wyniku kontroli gospodarki finansowej Gminy nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły w zakresie niżej wskazanych zagadnień:

W zakresie księgowości

Dane wykazane w sprawozdaniu zbiorczym Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do 31 grudnia 2019 r. nie wynikały ze sprawozdań jednostkowych i zostały:

- zaniżone w kolumnach o nr: 5 „Należności” o kwotę 7.151,78 zł; 7 „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty” o kwotę 7.038,38 zł; 8 „Dochody otrzymane” o kwotę 7.038,38 zł; 9 „Należności pozostałe do zapłaty ogółem” o kwotę 113,40 zł; 10 „Należności pozostałe do zapłaty zaległości netto” o kwotę 113,40 zł;
- zawyżone w kolumnach o nr: 12 „Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych” o kwotę 591.851,19 zł; 13 „Skutki udzielonych ulg i zwolnień (...)” o kwotę 8.822,55 zł; 14 „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy (...) umarzanie zaległości podatkowych” o kwotę 3.470,30 zł;

15 „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy (...) rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności” o kwotę 278.098,70 zł.

Powyższe było niezgodne z zapisami § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej z dnia 9 stycznia 2018 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1393 ze zm.), z którego wynika, że „sprawozdania zbiorcze, w szczególności sprawozdań jednostkowych - są sporządzane przez przewodniczących zarządów jednostek samorządu terytorialnego na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek im podległych oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu.”. W trakcie kontroli przedłożono kontrolującą korektę sprawozdania Rb-27S sporządzoną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiszni Małej oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu.

Sumy depozytowe, ujęte na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” zostały zwrócone z opóźnieniem wynoszącym:

- dla wadium (3 przypadki) od 173 do 675 dni po terminie określonym w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, stosownie do którego zamawiający zwraca wadium wszystkim wykonawcom niezwłocznie po wyborze oferty najkorzystniejszej lub unieważnieniu postępowania, z wyjątkiem wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza (Dz.U. z 2015 r. poz. 2164 ze zm., Dz.U. z 2017 r. poz. 1579 ze zm., Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 ze zm., obecnie Dz.U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm.);
- dla zabezpieczenia należytego wykonania umowy (25 przypadków) od 10 do 918 dni po terminie określonym w art. 151 ust. 1 powołanej ustawy Prawo zamówień publicznych, stosownie do którego zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należycie wykonane;
- dla zabezpieczenia roszczeń z tytułu rękojmi za wady (15 przypadków) od 7 do 1186 dni po terminie określonym w art. 151 ust. 3 powołanej ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady jest zwracane nie później niż w 15 dniu po upływie okresu rękojmi za wady.

Ewidencja szczegółowa do konta 139 “Inne rachunki bankowe” do 31 grudnia 2019 r. nie zapewniała ustalenia stanu środków pieniężnych dla każdego wydzielonego rachunku bankowego, co było niezgodne z Zarządzeniem Nr 207/2018 Wójta Gminy Wisznia Mała z dnia 3 grudnia 2018 r. w sprawie ustalenia przyjętych zasad (polityki) rachunkowości obowiązujących w Urzędzie Gminy Wisznia Mała.

W zakresie dochodów budżetowych

W sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych i Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy, sporządzonych za okresy:

- a) od początku roku do 31 grudnia 2018 r. skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy zaniżono o kwotę 543.262,04 zł w podatku od nieruchomości i 202.563,27 zł w podatku od środków transportowych. Ponadto skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa w zakresie umorzenia zaległości podatkowych zawyżono o kwotę 93 zł w podatku rolnym, natomiast skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa w zakresie rozłożenia na raty zaniżono o kwotę 10 zł w podatku od nieruchomości;
- b) od początku roku do 31 grudnia 2019 r. skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy zaniżono o kwotę 630.405,72 zł w podatku od nieruchomości i 12.200,83 zł w podatku od środków transportowych. Ponadto skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa w zakresie umorzenia zaległości podatkowych zawyżono o kwotę 37 zł w podatku rolnym i 2 zł w podatku od nieruchomości.

Ponadto w sprawozdaniu Rb-27S za 2018 r. odsetki od rozłożonych na raty zaległości podatkowych zaniżono o kwotę 21 zł (rozdział 75615).

Powyższe było niezgodne z zasadami sporządzania sprawozdań budżetowych określonymi § 3 ust. 1 pkt 9, 11 lit. a) i b) oraz § 7 ust. 4 załącznika nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej. W trakcie kontroli przedłożono kontrolującym korekty ww. sprawozdań za lata 2018 i 2019.

Organ podatkowy w przypadku dwóch decyzji (na sześć objętych kontrolą), którymi umorzono oprócz należności głównej również odsetki od nieterminowej wpłaty, nie dokonał na indywidualnych kontach podatników stosownych przypisów i odpisów odsetek od umorzonych zaległości podatkowych w łącznej wysokości 591,50 zł. Powyższe stanowiło naruszenie § 21 w związku z § 4 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Finansów z 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. nr 208 poz. 1375). W sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2019 r. wykazano prawidłową kwotę umorzonych odsetek.

Organ podatkowy, wbrew postanowieniom zawartym w art. 272 pkt 2 i 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.; Dz.U. z 2019 r. poz. 900 ze zm.; obecnie Dz.U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm.) nie przeprowadził czynności sprawdzających mających na celu stwierdzenie formalnej poprawności deklaracji (informacji) podatkowych i nie ustalił stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności deklaracji z przedstawionymi

dokumentami, tj. ewidencją gruntów i budynków, mając na uwadze art. 21 ust. 1 ustawy z 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2017 r. poz. 2101 ze zm.; Dz.U. z 2019 r. poz. 725 ze zm.; obecnie Dz.U. z 2020 r. poz. 276 ze zm.). O powyższym świadczą nieprawidłowości stwierdzone u podatników opłacających podatek w formie łącznego zobowiązania pieniężnego o nr ewidencyjnych: R020156, R000204, R015077. W trakcie kontroli Organ podatkowy wezwał ww. podatników do złożenia korekt informacji na podatek od nieruchomości i podatek rolny oraz wznowił postępowanie podatkowe. W wyniku złożonych korekt oraz przeprowadzonego postępowania zostały wydane decyzje zmieniające wymiar podatku od nieruchomości co skutkowało: dla podatnika o nr R020156 zwiększeniem zobowiązania podatkowego za lata 2019 – 2020 o łączną kwotę 850 zł; dla podatnika o nr R000204 zmniejszeniem zobowiązania podatkowego za lata 2019 – 2020 o łączną kwotę 188 zł; dla podatnika o nr R015077 zwiększeniem zobowiązania podatkowego na 2020 r. o kwotę 100 zł.

Dłużnikom Gminy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami (trzem na czterech objętych kontrolą) wysłano w okresie od 1 stycznia 2017 do 30 czerwca 2020 r. upomnienia po upływie od 90 do 348 dni po terminie do wykonania przez zobowiązanego obowiązku uregulowania należności. Tym samym dłużnikom wystawiono w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 2 września 2020 r. tytuły wykonawcze od 171 do 678 dni po upływie siedmiodniowego terminu do wykonania obowiązku określonego w doręczonym upomnieniu. Działania te stanowiły naruszenie § 2 oraz § 7 i § 8 ust. 1 pkt 5 (obowiązującego do 29 lipca 2020 r.) rozporządzenia Ministra Finansów z 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2367 ze zm.; Dz.U. z 2017 r. poz. 1483) oraz § 3 i § 4 ust. 1 pkt 5 (obowiązującego od 30 lipca 2020 r.) rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1294).

W zakresie gospodarki mieniem

W przypadku wszystkich objętych kontrolą sprzedaży w latach 2018-2019 działek gruntowych niezabudowanych przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz mieszkaniowo-usługową o nr: 68/9 AM-1 Mienice, 155 AM-1 Wisznia Mała, 68/5 AM-1 Mienice, 81/6 AM-1 Wisznia Mała zarówno w wykazach nieruchomości przeznaczonych do zbycia, jak i (w przypadku sprzedaży przetargowych) w ogłoszeniach o przetargach na zbycie przedmiotowych nieruchomości, podawano cenę wywoławczą nieruchomości zawierającą podatek od towarów i usług (cenę brutto). W myśl art. 67 ust. 1 oraz art. 156 ust. 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2016 r. poz. 2147 ze zm.; Dz.U. z 2018 r. poz. 121 ze zm.; Dz.U. z 2018 r. poz. 2204 ze zm.; obecnie Dz.U. z 2020 r. poz. 65 ze zm.) „cenę nieruchomości ustala się na podstawie jej wartości” oraz „rzeczoznawca majątkowy sporządza na piśmie opinię o wartości nieruchomości w formie operatu szacunkowego” w kwocie netto.

W świetle przepisów art. 2 pkt 22, art. 5 ust. 1 pkt 1 i art. 7 ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2017 r. poz. 1221 ze zm., Dz.U. z 2018 r. poz. 2174 ze zm., obecnie Dz.U. z 2020 r. poz. 106 ze zm.) opodatkowaniu podatkiem VAT nie podlega wartość nieruchomości (towa), tylko transakcja sprzedaży tej nieruchomości.

Za zaistniałe w okresie objętym kontrolą nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponoszą: Wójt Gminy Wisznia Mała na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm), art. 4 ust. 5 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 ze zm.) i Skarbnik Gminy Wisznia Mała na podstawie art. 54 ust. 1 powołanej ustawy o finansach publicznych oraz zgodnie z zakresami czynności pracownicy urzędu.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie przepisu art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie skutecznych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości, między innymi poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie zapisów Zarządzenia Nr 207/2018 Wójta Gminy Wisznia Mała z dnia 3 grudnia 2018 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości dla budżetu i Urzędu Gminy Wisznia Mała w szczególności w zakresie zasad ewidencji na koncie 139 „Inne rachunki bankowe”.
2. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1564), w szczególności w zakresie:
 - a) sporządzania sprawozdań zbiorczych Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych, na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek im podległych oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu, stosownie do postanowień zawartych w § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia;
 - b) wykazywania w sprawozdaniach Rb-27S oraz Rb-PDP skutków obniżenia górnych stawek podatków, skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa w zakresie umarzania i rozkładania na raty zaległości podatkowych, stosownie do § 3 ust. 1 pkt 9, 11 lit. a) i b) oraz § 7 ust. 4 załącznika nr 36 do rozporządzenia.
3. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych

(Dz.U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm), w szczególności w zakresie:

- a) zwrotu wadium niezwłocznie po wyborze oferty najkorzystniejszej lub unieważnieniu postępowania, z wyjątkiem wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, stosownie do art. 46 ust. 1 ustawy;
 - b) zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane, stosownie do art. 151 ust. 1 ustawy;
 - c) zwrotu kwot pozostawionych na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady nie później niż w 15 dniu po upływie okresu rękojmi za wady, stosownie do art. 151 ust. 3 ustawy.
4. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. nr 208 poz. 1375), w szczególności w zakresie dokonywania na indywidualnych kontach podatników stosowanych przypisów i odpisów kwot odsetek od umorzonych zaległości podatkowych, stosownie do § 21 w związku z § 4 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 6 rozporządzenia.
 5. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1325 ze zm.), w szczególności w zakresie dokonywania czynności sprawdzających mających na celu stwierdzenie formalnej poprawności danych zawartych w deklaracjach (informacjach) oraz ustalanie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do art. 272 pkt 2 i 3 ustawy.
 6. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1294), w szczególności w zakresie przesyłania zobowiązany upomnień oraz kierowania spraw na drogę postępowania egzekucyjnego w przypadku nie zapłacenia przez dłużników w terminie opłaty za gospodarowanie odpadami po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia, zgodnie z pouczeniem zawartym w upomnieniu, stosownie do § 3 i § 4 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia.
 7. Podawanie w wykazach nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży ceny nieruchomości netto oraz w ogłoszeniach o przetargach ceny wywoławczej nieruchomości netto mając na uwadze art. 67 ust. 1 oraz art. 156 ust. 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r. poz. 65 ze zm.) z uwzględnieniem art. 5 ust. 1 pkt 1 i art. 7 ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2020 r. poz. 106 ze zm.).

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 i ust. 4 powołanej ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Podstawą zgłoszenia może być zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwie zastosowanie.

Do wiadomości:

Pani
Małgorzata Ottenbreit
Przewodnicząca Rady Gminy Wisznia Mała